

Există ceva loc de relaxare a politicii monetare, dar este limitat

Interviu acordat ziarului Bursa, 22 iunie 2009

Lucian Croitoru

Reporter: Credeți că vom vedea modificări în structura sistemului bancar românesc în acest an?

Lucian Croitoru: Câteodată băncile pot decide să fuzioneze pentru a se poziționa mai bine pe piață sau pentru a-și consolida bilanțurile. Aceste decizii sunt private și nu le anticipez. S-ar putea să avem o nouă bancă cu capital românesc, ceea ce este bine.

Reporter: Majoritatea bancherilor își doresc o relaxare a politicii monetare făcută cu pași cât mai mari. Care sunt pericolele unei relaxări prea rapide, în defavoarea uneia graduale?

Lucian Croitoru: Există ceva loc de relaxare a politicii monetare. Dar este limitat. Prin acordul cu UE și FMI am redus din incertitudinea care caracterizează economia, dar incertitudinea rămâne ridicată peste tot în lume. Când există multă incertitudine, principiul care ghidează politica monetară este prudența. O relaxare imprudentă ar putea afecta stabilitatea monedei, ceea ce nu ne dorim. Nu vreau să comentez mai mult deoarece săptămâna următoare are loc ședința CA al BNR.

Reporter: Dobânzile la credite au rămas ridicate, oamenii și companiile nu își mai permit să acceseze împrumuturi de la bănci, iar piața este blocată. Cum vedeți o soluționare a acestei probleme?

Lucian Croitoru: Cred că este necesară o reducere concertată a ratelor dobânzii la depozite. Aceasta se pare că a început, trebuie continuată cu pași măsurați, pentru a nu influența negativ moneda națională și trebuie reflectată în reducerea dobânzilor la credite. Reducerea dobânzilor este numai un pas, dar nu este suficient. Reluarea creditării va depinde în continuare de bonitatea clientului și de anticipațiile agenților economici privind evoluția economiei.

Reporter: Cum caracterizați evoluția economiei românești din primul trimestru din acest an? Scăderea economiei a fost mai dură decât estimările dumneavoastră?

Lucian Croitoru: Scăderea cu 6,2 procente a PIB nu a fost o surpriză. Ea fusese preanunțată de scăderea deficitului de cont curent din trimestrul IV 2008 cu aproximativ 4,2 puncte procentuale. Ajustarea contului curent, mai ales când se realizează în sectorul privat, este informativă în privința evoluției PIB. Atunci când comparăm trimestrul I 2009 cu perioada corespunzătoare a anului anterior, datele arată că scăderea PIB a fost condusă de reducerea consumului. Totuși, când se compară datele ajustate sezonier ale primului trimestru 2009 cu cele ale trimestrului IV 2008, se observă apariția unei scăderi mari a investițiilor.

Această evoluție este corelată cu tendințele din UE. UE 27 este în recesiune încă din trimestrul al doilea 2008 și așa sunt și unele dintre cele mai mari economii aparținătoare: Germania, Franța, Italia, Olanda. România a intrat în recesiune în trimestrul III 2008, odată cu Suedia, Marea Britanie, Portugalia.

Reporter: Cum credeți că va evolua economia până la finalul acestui an? Care sunt punctele tari pe care le are țara noastră și pe care trebuie să se axeze? Dar cele slabe?

Lucian Croitoru: În România, ajustarea contului curent în primele luni ale acestui an arată că recesiunea continuă. Acum, o scădere a PIB cu 4 procente pare relativ optimistă. Modul în care depinde cererea de diverse variabile în perioade de criză este necunoscut. Rolul factorilor psihologici crește, iar modul în care ei influențează anticipațiile și deciziile nu sunt liniare. De aceea, efectele crizei asupra producției pot fi surprinzătoare. Scăderea producției este foarte bine corelată cu indicii de încredere. Deocamdată încrederea nu s-a refăcut și de aceea cred că producția va continua să scadă.

În fața acestei crize punctele tari ale economiei românești au fost sistemul bancar bine capitalizat și bine reglementat, lipsa produselor financiare sofisticate și ponderea relativ mare a autoconsumului, adică a economiei de subzistență. Aceste trăsături au atenuat unele canale prin care criza financiară mondială a afectat România. Un punct tare a fost reacția rapidă a autorităților în privința încheierii acordurilor cu UE și FMI.

Punctele slabe au fost politica veniturilor și politica fiscală în anii 2007-08. Politica veniturilor a dus veniturile de natură salarială în sectorul bugetar la niveluri așa de mari încât acum trebuie reduse sporurile, ceea ce este foarte dificil de realizat. Politica fiscală laxă din 2008 a contribuit la contracția economiei în anul 2009. Mai mult, a contribuit la contracția fiscală involuntară a anului 2009, obligând la o politică fiscală prociclică și în 2009, când ar fi fost nevoie de o politică anticiclică.

Reporter: Avem șanse să revenim pe teritoriu pozitiv în 2010?

Lucian Croitoru: Da. Aceasta înseamnă că vom vedea poziționarea în formă de V a ritmurilor PIB din 2008, 2009 și 2010. Pentru aceasta este nevoie de menținerea coerenței politicilor, adică ducerea la bun sfârșit a acordurilor cu UE și FMI.

Reporter: Fondul Monetar Internațional ne-a impus anumite condiții pentru unii indicatori macroeconomici destul de dure? Care sunt șansele pe care le are țara noastră pentru a se încadra în planul FMI?

Lucian Croitoru: Condițiile nu sunt mult mai dure ca în acordurile precedente. Sunt doar necesare. Oricum, sunt plasate preponderent în aria de expertiză a FMI. Condiționalitatea este în acord cu gravitatea crizei și cu cauzele care au făcut ca politica fiscală să nu poată fi anticiclică. În iulie se vor analiza împreună cu FMI ultimele evoluții și poate că vor fi făcute ajustări care să reflecte contracția economică mai mare decât cea anticipată. Nu mă îndoiesc că există voința politică pentru ca acordul cu FMI să fie dus la bun sfârșit. Dar subliniez că bariere administrative există. Testul cheie va fi elaborarea

celor trei legi ale salarizării unice, ale pensiilor și ale responsabilității fiscale. Mai ales primele două sunt dificile, deoarece trebuie ca, în timp ce rămân compatibile cu scopul stabilității economiei, să promoveze și echitatea socială și, mai ales, competența. Armonizarea acestor obiective nu va fi ușoară. De asemenea, nu vor fi ușor de evitat rectificările în sus ale bugetului din moment ce această practică are o istorie de 20 de ani, constituind o a doua natură a politicii fiscale în România.

Reporter: Am văzut că inflația s-a încadrat pe un trend descendent, dar șomajul cum credeți că va evolua în acest an?

Lucian Croitoru: Cred că rata șomajului va continua să crească. Multe firme au amânat reducerea personalului cu speranța că nu va fi recesiune. Pe măsură ce se conving că recesiunea s-a instalat vor elibera forță de muncă. Aceasta se va reflecta în reluarea creșterii productivității muncii în industria prelucrătoare și în aducerea în limitele normale ale corelației dintre productivitate și salarii.

Reporter: Care sunt șansele să ajungem la sfârșitul acestui an la o rată a inflației de 4,4% (prognoza BNR)? Care sunt elementele negative ce pot apărea și care ar conduce la o inflație mai mare?

Lucian Croitoru: Șansele de a atinge ținta de inflație au crescut. Riscurile sunt în general echilibrate. Surprizele ar putea veni de la prețurile petrolului, de la continuarea dezechilibrului dintre productivitate și salarii, precum și de la o politică a veniturilor laxă.

Reporter: Vă mulțumesc!

ANA SĂBIESCU